

2023-12-18

Till landsbygdsminister Peter Kullgren
li.registrator@regeringskansliet.se
För kännedom: Statssekreterare Dan Ericsson

Industritrålarnas strömmingskvoter måste styras om till det småskaliga kustnära fisket

Med anledning av ert gemensamma beslut med ministrarna i EU:s jordbruks- och fiskeråd om 2024 års fiskekvoter i Östersjön den 24 oktober kräver vi i kommuner och regioner i norra Sverige motåtgärder till sillens och strömmingens krisande situation.

Vi i norra Sverige ser resultatet som ett misslyckande med en betydligt mindre sänkning av kvoterna för sill och strömming än väntat, efter uppmaningar från forskare och det småskaliga kustnära fisket att avbryta industritrålningen. Den otillräckliga kvotsänkningen är väldigt svår att förstå mot bakgrund av förslaget från EU-kommissionen att stoppa fiske riktat mot sill och strömming.

Vid ministermötet beslutades även att införa tillfälliga trålningsförbud under en månad per år inom vissa områden i Östersjön. En åtgärd som knappt är märkbar då den olyckligtvis inte gäller Bottniska viken. I delar av Östersjön, som Bottniska viken, är dessutom bara bifångstfisket i sig ett problem. När strömmingen övervintrar till havs och samlas i överkoncentration inför lekperioden så tas den upp av industrifisket vilket leder till att fisken aldrig kommer in till kusten.

Det är oacceptabelt att industrifisket fortsatt får rasera Östersjöns biologiska mångfald och slå ut arbetstillfällena på den kustnära landsbygden. För att de krisande strömmingsbestånden som utsatts för mångårigt överfiske ska få chans återhämta sig så krävs omedelbara krafttag.

Ett generellt och totalt förbud är vi emot eftersom det även drabbar det småskaliga hållbara kustnära fisket. Enbart förbud mot riktat fiske av sill och strömming är inte en heltäckande lösning eftersom det tillåter industriellt fiske som både fångar skarpsill och sill eller strömming. Vägen framåt kräver i stället ett förbud för det storskaliga fisket samtidigt som det småskaliga kustnära fisket får fortsätta.

Regeringen måste öka kvoterna till det småskaliga kustnära fisket på industrifiskets bekostnad

Om regeringen faktiskt vill få till ett minskat uttag av sill och strömming som samtidigt låter det småskaliga kustnära fisket fortsätta står de utan hinder att förverkliga detta. Efter att kvoterna sätts på EU-nivå har regeringen som bekant handlingsutrymme och mandat på nationell nivå att säkerställa sillens och strömmingens överlevnad.

Det ligger under regeringens befogenhet att fördela Sveriges fiskekvoter mellan det småskaliga kustnära fisket och det storskaliga industrifisket. Fiskeuttaget från det småskaliga kustnära fisket når sällan sina kvotnivåer eftersom de inte får upp

tillräckligt med fångst. Att ge småskaligt kustnära fiske en större andel av kvoterna än industrifälningen innebär ett mindre fiskeuttag totalt sett samtidigt som det får ta upp tillräckligt med strömming för ett hållbart fiske. Denna lösning fördelar samtliga svenska kvoter utan att låta dem förfalla och är något som regeringen kan göra redan i dag utan begränsningar på EU-nivå.

Vi i norra Sverige kräver att regeringen uppdrar ansvarig myndighet att drastiskt öka det småskaliga kustnära fiskets kvotandelar på industrifiskets bekostnad. Dels för att garantera det småskaliga kustnära fisket den mängd som de behöver, dels för att minska andelen strömming som via industrifisket blir till fiskmjöl. Havs- och vattenmyndigheten fördelar svenska fiskekvoter systematiskt enligt uppdrag från regeringen. Åtagandet kräver vidare att regeringen ger tydliga direktiv att det småskaliga kustnära fiskets kvoter ska ligga kvar även om de inte fiskas in under innevarande period i stället för att överföras till industrifisket. På så sätt minskar även det totala fisketrycket på sillen och strömmingen.

Det är angeläget att Havs- och vattenmyndigheten får större ansvar att följa upp vilka volymer som det storskaliga fisket faktiskt tar upp och inte kvoterna de redovisar. Myndigheten behöver i sin förvaltning även få ställa krav på att fisken ska gå till humankonsumtion, särskilt i detta geopolitiska läge med ökat krav på självförsörjning.

Sillen och strömmingen kan som gemensam resurs i Östersjön inte räddas genom åtgärder från enskilda länder. Däremot är strömmingens tillstånd i Östersjön så pass allvarligt hotat att någon måste våga ta det första steget innan det är för sent. En kvotfördelning på industrifiskets bekostnad från Sveriges regering skulle visa på ett riktigt ansvarstagande och bekräfta viljan att bevara strömmingsbestånden och det småskaliga kustnära fisket.

Claes Nordmark (S), kommunalråd Boden och ordförande Norrbottens Kommuner
Anders Öberg (S), ordförande regionstyrelsen Region Norrbotten
Erik Lövgren (S), kommunalråd Ånge och ordförande Kommunförbundet Västernorrland
Glenn Nordlund (S), ordförande regionstyrelsen Region Västernorrland
Niklas Daoson (S), kommunalråd Östersund och ordförande Kommunförbundet Jämtland Härjedalen

